

1692**ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW**

z dnia 19 listopada 2007 r.

**w sprawie wyłączenia określonych porozumień specjalizacyjnych i badawczo-rozwojowych
spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję**

Na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 660 i Nr 171, poz. 1206) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki, jakie muszą być spełnione, aby porozumienia specjalizacyjne i badawczo-rozwojowe zostały uznane za wyłączone spod zakazu, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, zwanej dalej „ustawą”;
- 2) klauzule, których występowanie w porozumieniu nie uznaje się za naruszenie art. 6;
- 3) klauzule, których występowanie w porozumieniu stanowi naruszenie art. 6 ustawy (klauzule niedozwolone);
- 4) okres obowiązywania wyłączenia.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) wyłączeniu — rozumie się przez to wyłączenie spod zakazu, o którym mowa w art. 6 ustawy;
- 2) pracach rozwojowych — rozumie się przez to nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do plano-

wania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług, w szczególności:

- a) tworzenie projektów, rysunków, planów oraz innej dokumentacji do tworzenia nowych produktów, procesów i usług,
- b) opracowywanie prototypów o potencjalnym wykorzystaniu komercyjnym oraz projektów pilotażowych w przypadkach, gdy prototyp stanowi końcowy produkt komercyjny, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna,
- c) działalność związaną z produkcją eksperymentalną oraz testowaniem produktów, procesów i usług;

prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń;

- 3) działalności badawczo-rozwojowej — rozumie się przez to badania naukowe w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 238, poz. 2390, z późn. zm.¹⁾) oraz prace rozwojowe;

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 85, poz. 727 i Nr 179, poz. 1484 oraz z 2007 r. Nr 115, poz. 795.

- 4) towarze objętym porozumieniem — rozumie się przez to towar powstały w wyniku wspólnej działalności badawczo-rozwojowej bądź wytworzony lub dostarczony w związku z zastosowaniem procesu objętego porozumieniem;
 - 5) procesie objętym porozumieniem — rozumie się przez to technologie lub metody postępowania powstałe w wyniku wspólnej działalności badawczo-rozwojowej;
 - 6) wykorzystaniu wyników — rozumie się przez to:
 - a) produkcję lub dystrybucję towarów objętych porozumieniem,
 - b) zastosowanie procesów objętych porozumieniem,
 - c) przeniesienie praw własności intelektualnej i przemysłowej,
 - d) udzielenie licencji na prawa, o których mowa w lit. c, lub
 - e) udostępnienie know-how wymaganego dla takiej produkcji lub zastosowania;
 - 7) wspólnym wykonywaniu lub wykorzystywaniu wyników działalności badawczo-rozwojowej — rozumie się przez to sytuację, w której działalność ta jest:
 - a) wykonywana przez wspólny zespół osób, wspólną jednostkę organizacyjną lub wspólnego przedsiębiorcę,
 - b) wspólnie powierzona innemu podmiotowi,
 - c) rozdzielona między strony porozumienia w formie specjalizacji badań, prac rozwojowych, działalności innowacyjnej, produkcji lub dystrybucji;
 - 8) know-how — rozumie się przez to nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne lub technologiczne lub zasady organizacji i zarządzania w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 2 ustawy, które są istotne z punktu widzenia wytwarzania towarów objętych umową lub stosowania umownych technologii i które zostały opisane w sposób pozwalający na weryfikację kryterium niejawności i istotności.
- § 3. 1. Wyłączeniu podlegają porozumienia specjalizacyjne i badawczo-rozwojowe zawierane między dwoma lub więcej przedsiębiorcami, o ile porozumienia te spełniają warunki określone w rozporządzeniu.
2. Wyłączenie stosuje się do porozumień:
 - 1) specjalizacyjnych w sprawie:
 - a) specjalizacji jednostronnej, na mocy których jedna ze stron zobowiązuje się do zaprzestania lub zaniechania produkcji określonych towarów i do nabywania ich od drugiej strony lub pozostałych stron, które zobowiązują się towary te produkować i dostarczać,
 - b) specjalizacji wzajemnej, na mocy których strony wyrażają zgodę na zasadach wzajemności na zaprzestanie lub zaniechanie produkcji określonych, lecz różnych towarów, oraz zobowiązują się do nabywania tych towarów od pozostałych stron porozumienia, które akceptują ich dostarczenie,
 - c) wspólnej produkcji, na mocy których strony zobowiązują się wspólnie produkować określone towary;
 - 2) badawczo-rozwojowych w sprawie:
 - a) wspólnego wykonywania działalności badawczo-rozwojowej w odniesieniu do towarów lub procesów oraz wspólnego wykorzystywania wyników tej działalności,
 - b) wspólnego wykorzystywania wyników działalności badawczo-rozwojowej w odniesieniu do towarów lub procesów, prowadzonej wspólnie na podstawie porozumienia zawartego wcześniej między tymi samymi stronami,
 - c) wspólnego wykonywania działalności badawczo-rozwojowej w odniesieniu do towarów lub procesów, z wyłączeniem wspólnego wykorzystywania wyników tej działalności.
 3. Wyłączenie, o którym mowa w ust. 1, stosuje się także do klauzul zawartych w porozumieniach specjalizacyjnych lub badawczo-rozwojowych, które nie stanowią głównego przedmiotu tych porozumień, ale są bezpośrednio z nimi powiązane i są niezbędne do ich wykonywania, takich jak:
 - 1) klauzule dotyczące udostępniania lub korzystania z praw własności intelektualnej i przemysłowej w ramach specjalizacji;
 - 2) zobowiązania do nieprowadzenia przez okres wykonywania porozumienia, niezależnie lub razem z innymi stronami, działalności badawczo-rozwojowej w obszarze, którego porozumienie dotyczy, lub w obszarze ściśle z nim związanym;
 - 3) zobowiązania stron porozumienia do wyłącznej dostawy lub wyłącznego zakupu towarów objętych specjalizacją;
 - 4) zobowiązania stron porozumienia do zaprzestania samodzielnej sprzedaży towarów objętych specjalizacją, o której mowa w ust. 2 pkt 1 lit. c, z jednoczesnym ustanowieniem klauzuli o wspólnej dystrybucji lub powierzeniu dystrybucji wskazanej osobie trzeciej na zasadach wyłączności, pod warunkiem że ta osoba trzecia nie jest ich konkurentem na rynku właściwym;
 - 5) klauzule określające kierunki sprzedaży oraz ceny pobierane od bezpośrednich klientów w przypadku, o którym mowa w pkt 4, oraz w przypadku gdy wykorzystywanie wyników działalności badawczo-rozwojowej obejmuje wspólną dystrybucję towarów objętych porozumieniem;
 - 6) klauzule o uzgodnieniu ilości towarów objętych specjalizacją w przypadku specjalizacji, o której mowa w ust. 2 pkt 1 lit. a i b, lub o ustaleniu zdolności produkcyjnej i wielkości produkcji w przypadku specjalizacji, o której mowa w ust. 2 pkt 1 lit. c;
 - 7) klauzule o ustaleniu kierunków produkcji, jeżeli wykorzystywanie wyników działalności badawczo-rozwojowej obejmuje wspólne wytwarzanie towarów objętych porozumieniem.

4. Wyłączenia określonego w ust. 2 pkt 1 lit. a nie stosuje się do porozumień zawieranych między przedsiębiorcami niebędącymi konkurentami.

§ 4. 1. Wyłączenie, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 1 i ust. 3, stosuje się, jeżeli łączny udział stron porozumienia specjalizacyjnego i ich grup kapitałowych w rynku właściwym nie przekracza 20 % dla każdego z towarów objętych specjalizacją, z zastrzeżeniem § 5 ust. 1 i 3.

2. Wyłączenie, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, stosuje się, jeżeli łączny udział stron porozumienia badawczo-rozwojowego, będących konkurentami, i ich grup kapitałowych w rynku właściwym nie przekracza 25 % dla każdego z towarów, który ma być ulepszony lub zastąpiony przez towar objęty porozumieniem, z zastrzeżeniem § 5 ust. 2 i 3.

3. Jeżeli porozumienie zostało zawarte między przedsiębiorcami niebędącymi konkurentami, wyłączenie, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 2, stosuje się przez okres wykonywania działalności badawczo-rozwojowej, bez względu na łączny udział stron porozumienia w rynku właściwym. Jeżeli wyniki działalności badawczo-rozwojowej są wspólnie wykorzystywane, wyłączenie ma zastosowanie przez dalsze siedem lat od dnia wprowadzenia do obrotu po raz pierwszy towarów objętych porozumieniem.

4. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 3, wyłączenie stosuje się nadal przez taki okres, w którym łączny udział stron porozumienia i ich grup kapitałowych w rynku właściwym nie przekracza 25 % rynku właściwego dla każdego z towarów objętych porozumieniem.

§ 5. 1. Jeżeli udział, o którym mowa w § 4 ust. 1:

- 1) nie przekracza 20 %, ale po zawarciu porozumienia wzrasta powyżej tej wielkości, nie przekraczając jednak 25 %, wyłączenie, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 1 i ust. 3, stosuje się przez okres dwóch lat kalendarzowych następujących po upływie roku, w którym próg 20 % został przekroczony po raz pierwszy;
- 2) nie przekracza 20 %, ale po zawarciu porozumienia wzrasta powyżej 25 %, wyłączenie, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 1 i ust. 3, stosuje się przez okres jednego roku kalendarzowego następującego po upływie roku, w którym próg 25 % został przekroczony po raz pierwszy.

2. Jeżeli udział, o którym mowa w § 4 ust. 2:

- 1) nie przekracza 25 %, ale po zawarciu porozumienia wzrasta powyżej tej wielkości, nie przekraczając jednak 30 %, wyłączenie, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, stosuje się przez okres dwóch lat kalendarzowych następujących po upływie roku, w którym próg 25 % został przekroczony po raz pierwszy;
- 2) nie przekracza 25 %, ale po zawarciu porozumienia wzrasta powyżej 30 %, wyłączenie, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, stosuje się przez okres jednego roku kalendarzowego następującego po upływie roku, w którym próg 30 % został przekroczony po raz pierwszy.

3. Okres wyłączeń, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie może łącznie trwać dłużej niż dwa kolejne lata kalendarzowe.

§ 6. 1. Udział, o którym mowa w § 4, oblicza się na podstawie wartości sprzedaży. Jeżeli dane dotyczące wartości sprzedaży nie są dostępne, udział przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu oblicza się na podstawie innych wiarygodnych informacji rynkowych, w tym informacji o ilości towarów będących przedmiotem sprzedaży.

2. Udział, o którym mowa w § 4, oblicza się na podstawie danych dotyczących roku kalendarzowego poprzedzającego rok zawarcia porozumienia.

3. Przy obliczaniu udziału, o którym mowa w § 4, nie uwzględnia się sprzedaży dokonywanej między przedsiębiorcami należącymi do jednej grupy kapitałowej.

§ 7. Wyłączenie, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, stosuje się, jeżeli:

- 1) wszystkie strony porozumienia mają dostęp do wyników wspólnej działalności badawczo-rozwojowej do celów dalszych badań lub wykorzystywania ich wyników; jednakże strony, które prowadzą działalność badawczo-rozwojową na zasadach komercyjnych, a dla których wykorzystywanie wyników działalności badawczo-rozwojowej nie stanowi głównego przedmiotu ich działalności, mogą wyrazić zgodę na ograniczenie wykorzystywania wyników działalności badawczo-rozwojowej tylko do celów dalszych badań;
- 2) każda ze stron porozumienia pozostaje niezależna w zakresie wykorzystywania wyników wspólnej działalności badawczo-rozwojowej lub istniejącego wcześniej know-how niezbędnego do wykorzystywania tych wyników, jeżeli porozumienie przewiduje wyłącznie wspólne prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej; jeżeli strony porozumienia nie są konkurentami w chwili zawarcia porozumienia, prawo wykorzystywania wyników działalności badawczo-rozwojowej może być ograniczone do jednego lub więcej technicznych obszarów zastosowania;
- 3) wspólne wykorzystywanie wyników działalności badawczo-rozwojowej dotyczy wyłącznie wyników chronionych przez prawa własności intelektualnej i przemysłowej lub stanowiących know-how, które istotnie przyczyniają się do postępu technicznego lub gospodarczego, przy czym wyniki te muszą być decydujące dla wytwarzania towarów lub procesów objętych porozumieniem;
- 4) od przedsiębiorców zobowiązanych do wytwarzania w formie specjalizacji produkcji wymaga się realizacji zamówień na dostawy pochodzące od wszystkich stron porozumienia, z wyjątkiem sytuacji, gdy porozumienie przewiduje także wspólną dystrybucję.

§ 8. Wyłączenia, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 1 i ust. 3, nie stosuje się do porozumień specjalizacyjnych, które bezpośrednio lub pośrednio, samodzielnie lub w powiązaniu z innymi czynnikami zależnymi od stron, mają na celu:

- 1) ustalanie cen sprzedaży towarów objętych specjalizacją osobom trzecim;
- 2) ograniczanie produkcji lub sprzedaży towarów objętych specjalizacją;
- 3) podział rynków zbytu towarów objętych specjalizacją.

§ 9. Wyłączenia, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, nie stosuje się do porozumień badawczo-rozwojowych, które bezpośrednio lub pośrednio, samodzielnie lub w powiązaniu z innymi czynnikami zależnymi od stron, mają na celu:

- 1) ustalanie cen sprzedaży towarów objętych porozumieniem osobom trzecim;
- 2) ograniczanie produkcji lub sprzedaży towarów objętych porozumieniem;
- 3) ograniczenie kręgu odbiorców, którzy mogą być zaopatrywani po upływie siedmiu lat od dnia wprowadzenia do obrotu po raz pierwszy towarów objętych porozumieniem;
- 4) ograniczanie swobody uczestnictwa stron porozumienia w prowadzeniu działalności badawczo-rozwojowej samodzielnie lub we współpracy z osobami trzecimi w innej dziedzinie niż objęta porozumieniem — w czasie trwania tej działalności, bądź w tej samej dziedzinie — po jej zakończeniu;

5) zakaz podważania, po zakończeniu działalności badawczo-rozwojowej, ważności praw własności intelektualnej i przemysłowej, istotnych dla tej działalności, którymi strony dysponują;

6) zakaz podważania, po wygaśnięciu porozumienia badawczo-rozwojowego, ważności praw własności intelektualnej i przemysłowej, którymi strony dysponują, chroniących wyniki działalności badawczo-rozwojowej;

7) zobowiązanie do nieudzielania osobom trzecim licencji do wytwarzania towarów objętych porozumieniem lub zastosowania procesów objętych porozumieniem, jeżeli wykorzystywanie wyników działalności badawczo-rozwojowej przez przynajmniej jedną ze stron nie jest przewidziane lub nie jest wykonywane.

§ 10. Do porozumień zawartych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, które nie spełniają warunków wyłączenia w nim określonych, stosuje się przepisy dotychczasowe, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2008 r.

§ 11. Rozporządzenie obowiązuje do dnia 31 grudnia 2011 r.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.

Prezes Rady Ministrów: *D. Tusk*